

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/120

KARAR NO : 1984/380

ÖZET : Sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili veya sıkıyönetim hizmet ve görevlerinin yapılması sırasında işlenmeyip, jandarmanın mülkî görevini yaptığı sırada işlenen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Tuncay Karabulut ve arkadaşları.

O L A Y : 18.12.1981 tarihinde; Nusaybinde bir kaçakçılık olayının soruşturması sırasında, kaçakçı Murat Akaslan'ın kendisine ait Kaleşinkof silâhını saklaması için Hüseyin Erdem'e verdiğini açıklaması üzerine, Hüseyin Erdem'in evinde yapılan aramada bazı kaçak eşyaların ele geçtiği, silâhın bulunmadığı, sanıklar Assubay Tuncay Karabulut ile Er Ali Türker ve Ahmet Güneş'in maktül ve mağduru suçlarını söylemek amacıyla karakolda dövdükleri, işkence yaptıkları, bunun sonucu olarak Hüseyin Erdem'in öldüğü iddiasıyla Mardin C.Savcılığı'na sanıkların eylemlerine uyan TCY.nın 64.maddesi aracılığıyla 243.,450/3.,452.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Mardin 1.Ağır Ceza Mahkemesi:9.7.1982 günü,1982/22-57 sayı ile; sanıkların sıkıyönetim emrindeki görevli asker kişiler oldukları ve işledikleri suçun sıkıyönetim görevine ilişkin bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: Sanıklardan Ali Türker'in atılı suçu işlediği hakkında yeterli kanıt bulunmadığından beraatine, diğer sanıkların mahkemiyetlerine karar vermiş, sanık ve müdahil vekillerinin temyiz istemi üzerine konuyu inceleyen Askeri Yargıtay 2.Dairesi; her üç sanık hakkında hükmün görev yönünden bozulmasına karar vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:18.5.1984 günü,1984/68 Esas sayı ile; bozmaya uymuş, 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

Dosya Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 31.5.1984 günlü,1984/1386 H.E.sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık

.../...

Handwritten signature

Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'in Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakaş, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı, 16.7.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklaması dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç; Mardin ilinde 26.4.1979 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 18.12.1981'de Nusaybin'de işlenmiştir.

Suçun; Sıkıyönetim ilânından sonra işlendiğinden, görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması ve suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olup olmadığının araştırılması gerekir.

Olay; Nusaybin 117. Seyyar Jandarma Taburunda Assubay olarak görev yapmakta olan sanık Tuncay Karabulut'un bölük komutanının bir kaçakçılık olayının tahkiki için kendisini görevlendirmesi ve sanığın maktûle sözkonusu silâhin nerede saklandığını söyletmesi için emrindeki öteki sanık erlerle birlikte işkence yapması ve bunun sonucunda ölüm olayının meydana gelmesinin ^{idharından} ibarettir.

1402 Sayılı Yasa'nın 2. maddesinde sıkıyönetim altına alınan yerlerde genel güvenlik ve asayişe ilişkin zabıta kuvvetlerine ait görev ve yetkilerin sıkıyönetim komutanlığına geçeceği ve zabıta kuvvetlerinin bütün teşkilâtı ile sıkıyönetim komutanının emrine gireceği belirtildikten sonra, sıkıyönetim bölgesindeki zabıta kuvvetlerinin sıkıyönetim hizmetlerinin yapılmasından dolayı sıkıyönetim komutanlığına, bu hizmetler dışında kalan hizmetlerin yürütülmesinden dolayı da adli ve idari makamlara karşı sorumlu olacakları hükmü yer almaktadır.

Ayrıca aynı yasanın 14. maddesinde ise sıkıyönetim komutanlığı emrine giren personelin işlediği suçlarda sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevli olabilmesi için suçun sıkıyönetim hizmet ve görevleri ile ilgili veya sıkıyönetim hizmet ve görevlerinin yapılması sırasında işlenmesi koşulları öngörülmüştür.

Öte yandan 2803 Sayılı Jandarma Teşkilât Görev Yetkileri Yasası'nın 7. maddesinin (a) fıkrasında Jandarma ⁿⁱⁿ Mülki Görevleri başlığı altında; emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korumalarını yapmak olduğu açıklanmıştır.

Yukarıdaki hükümler birlikte gözönüne alınarak dosya değerlendirildiğinde; sa-

alt

nıkların sıkıyönetim komutanlığı emrine girmekle birlikte, yaptıkları görevin sıkıyönetim hizmet ve görevi olmadığı, sıkıyönetim hizmet ve görevi ile de ilgisinin bulunmadığı, çünkü Sıkıyönetim Komutanlığınca bu konuda bir hizmet ve görev verilmesi hali bahis konusu olmadığına göre, suçun sıkıyönetim faaliyetlerine ilişkin olmayıp, idarî makamlara karşı sorumluluklarını gerektirecek mülki görevlerini yerine getirmekte oldukları sırada işlendiği ortaya çıkmaktadır.

Bu durumda, sıkıyönetim hizmet ve görevi sayılmayan sıkıyönetim hizmet ve görevi ile de ilişkili bulunmayan bu suça ilişkin davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Mardin 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 9.7.1982 günlü, 1982/22-57 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Mardin 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 9.7.1982 günlü, 1982/22-57 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 16.7.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

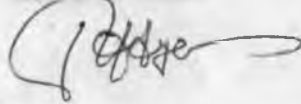
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

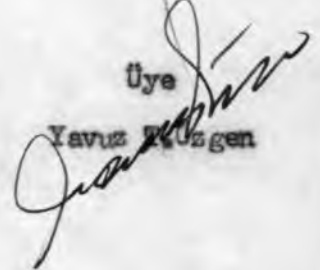
Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz Kuzgen

D/E